

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شورای عالی حوزه‌های علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهان
و احد علمی - پژوهشی
مدرسه علمیه فاطمه الزهراء (سلام الله
علیها) شهرستان آمل

پایاننامه سطح دو (کارشناسی)

عنوان پایان نامه:
اثر مزاج بر تغییر رفتار انسان
براساس آموزه‌های اسلامی

استاد راهنما:
سرکار خانم دکتر مرضیه قرائتی

استاد داور:
حجت‌الاسلام و المسلمین محمد امین براتی

حقق:
زهراء یوسفی

زمستان ۱۳۹۱

تحمیدیه:

ستایش خدایی را سزاست که با آفرینش خلوقات بر انسانها تجلی کرد و با برهان و دلیل، خود را بر قلبها یشان آشکار کرد خلوقات را بدون نیاز به فکر و اندیشه آفرید که فکر و اندیشه مخصوص کسانی است که دلی در سینه داشته باشند و او چنین نیست، که علم خداوندی ژرفای پرده های غیب را شکافته است و به افکار و عقاید پنهان احاطه دارد.
«الهی اگر بهشت شیرین است بهشت آفرین شیرین‌تر»

تقدیم به:

این تلاش ناچیز را با تمام احساسم در طبق اخلاص نهاده و به پیشگاه ملکوتی امام خمینی (ره) و شهدای هشت سال دفاع مقدس خصوصاً به پدر عزیزم شهید جلیل سرادر و به دایی مهربانم شهید عین‌الله نیکزاد و به تمام حماسه‌سازان و رهروان خط سرخ و سبز انقلاب اسلامی و به جوانان پاک سرشت و دیندار ایرانی تقدیم می‌کنم و امیدوارم که ما ادامه دهنده‌ی راه این دلاور مردان ایران زمین باشیم. انشاء الله.

تقدیر:

با سپاس بیکران از
عنایات و توفیق الهی و با تقدیر
و تشکر فراوان از استاد
راهنما، سرکار خانم مرضیه
قرائتی، استاد پژوهش سرکار خانم
رضوی و آقای دکتر محمدمهدی
اصفهانی و تمام کسانی که در این
زمینه دست یاری را به سویم
در از کردند مخصوصاً به مادر عزیز
و مهربانم نهایت قدردانی را
دارم.

منابع

*قرآن کریم *نهج البلاغه

۱. ابن سینا: شفا، ابراهیم بیومی، مذکور، ج ۱، قم، ذوالقربی، ۱۴۳۰.
۲. اصفهانی، محمد مهدی: آینه تندرسی، تهران، تندیس، ۱۳۸۳.
۳. . . . : بهداشت تغذیه در روزه، چاپ دوم، تهران، جهان رایانه، ۱۳۸۶.
۴. . . . : هدم بیمار، چاپ دوم، تهران، دانشگاه علوم پزشکی، ۱۳۸۱.
۵. ابی الحدید: شرح نهج البلاغه، ج ۱، بیروت، دارالاحیاء، ۱۳۷۸.
۶. آخوندی، مصطفی: غذا و تغذیه در آموزه‌های دینی ویافته‌های علمی، قم، زمزمه هدایت، ۱۳۸۸.
۷. اسکاول شین، فلورانس: چهار اثر، چاپ ۶۰، ترجمه گیتی خوشدل، تهران، نشر پیکان، ۱۳۸۶.
۸. البرقی، احمد بن خالد: محسن، ج ۲، نجف، حیدریه، ۱۳۸۴.
۹. باقری طاقانکی، ناصرینژاد: برای تمام خانواده‌ها، چاپ دوم، قم، انتشارات نصایح، ۱۳۸۶.
۱۰. بریانی، لطفعلی: طب سنتی، ج ۱، تهران، انتشارات گوتنبرگ، ۱۳۶۷.
۱۱. پورحسینی، مژده: از قلب دوم خود محافظت کنید، قم، نشر هاجر، ۱۳۸۷.
۱۲. پاکنژاد، رضا: اولین دانشگاه و آخرین پیامبر، ج ۴، تهران، اسلامیه، ۱۳۴۷.
۱۳. پژوهشگران طب سنتی: حفظ الصحه، تهران، دانشکده علوم پزشکی، ۱۳۹۰.
۱۴. تیمی آمدي، عبدالواحد بن محمد: شرح غرر الحكم، چاپ دوم، ج ۴، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۱۵. التیمی المغرب، احمد بن حیون: دعائیم الاسلام، ج ۲، ج ۲، القاهره، دارالمعارف، ۱۱۱۹.
۱۶. جوادی آملی، عبد الله: مفاتیح الصحه، چاپ سوم، قم، اسراء، ۱۳۹۱.
۱۷. جرجانی، اسماعیل: الاغراض الطبیه و المباحث العلانيه، ج اول، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۴.

۱۸. ... : ذخیره خوارزمشاهی، علی اکبر سعیدی جرجانی، تهران، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۵.
۱۹. حرانی، علی بن شعبه: تحف العقول، مترجم احمد جنتی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۸۴.
۲۰. حکیمی، محمد رضا، محمد حکیمی، علی حکیمی: الحیا، چ۲، ج۴، ترجمه احمد آرام، قم، معرفت فرهنگ اسلام، ۱۳۷۸.
۲۱. حسن زاده آملی، حسن: طب و طبیب و تشریح، چاپ دوم، قم، (الف - لام - میم) ۱۳۸۳.
۲۲. حقی البروی، اسماعیل: روح البیان، ج ۱۰، بی جا، دارالفکر، بی تا
۲۳. خدایی، زبیده: خدایا چه بخورم، چاپ ششم، قم، انتشارات نگاران نور، ۱۳۸۸.
۲۴. ... : خدایا با دردها چه کنم؟، قم، قلم زنان، ۱۳۹۰.
۲۵. خداجشی موبد سهراب: پزشکی در ایران باستان، چاپ دوم، تهران، موسسه انتشاراتی فرهنگی فروهر، ۱۳۷۶.
۲۶. خراسانی شیرازی، محمدحسین عقیلی: خلاصه الحکمه، جلد اول، قم، انتشارات اسماعیلیان، ۱۳۸۵.
۲۷. خیراندش حسین: مزاج انواع، چاپ سوم، تهران، ابتکار دانش، ۱۳۸۹.
۲۸. دهخدا علی اکبر: لغتنامه دهخدا، چاپ دوم، جلد ۱۳، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۷.
۲۹. الدیلمی حسن بن علی بن محمد: ارشاد القلوب، ج ۱، قم، موسسه امام مهدی، ۱۴۰۷ق.
۳۰. محمود دهسرفی: مفاتیح الصحه، قم، ناشر: مؤلف، بی تا.
۳۱. الراوندی سعید بن عبدالله قطب الدین: الدعوات، قم، موسسه امام مهدی، ۱۴۰۷ق.
۳۲. رفیعی فر شهرام، مسعود احمدزاده اصل: راهنمای آموزش سلامت در فرهنگ سراها، تهران، مهرراوش، ۱۳۸۴.
۳۳. ریشه‌ی محمد: دانشنامه احادیث پزشکی، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۴.
۳۴. ... : میزان الحکمه، ج ۴، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۶، چاپ هشتم.
۳۵. رازی محمد بن زکریا: طب روحانی، تهران، مطالعات اسلامی دانشگاه تهران، ۱۳۷۸.
۳۶. زکریایی محمدعلی: فرهنگ مطهر، تهران، انتشارات جامعه و فرهنگ، ۱۳۸۹.
۳۷. سیوطی عبدالرحمان بن ابی‌بکر جلال الدین: جامع الصغیر، ج ۱، بیروت، دارالفکر، ۱۴۰۱ق.

٣٨. شیرازی ابن مسعود قطب الدین: شرح حکمت الاشراق، قم، انتشارات بیدار، بیتا.

٣٩. الشیبانی احمد بن حنبل: مسنده احمد، عبدالله محمد الدرویش، ج ٢، بیروت، دارالفکر، ١٤١٤ هـ.ق.

٤٠. شیروانی علی: نهج الفصاحه، چاپ دوم، قم، انتشارات دارالفکر، ١٣٨٥.

٤١. شیرازی احمد امین: اسلام پزشک بیدارو، تهران، دفتر انتشارات اسلامی، ١٣٧٦.

٤٢. صدوق محمد بن علی بن بابویه القمي، شیخ صدوق: الامالی، ترجمه: کمره‌ای، چاپ چهارم، تهران، کتابخانه اسلامیه، ١٣٦٢.

٤٣. صدوق محمد: علل الشرایع، ترجمه حسین قاسمی، ج ١، قم، امین‌الله، ١٣٨٨.

٤٤. صدوق محمد: خصال، مترجم: محمدباقر کمره‌ای، چاپ سوم، تهران، انتشارات کتابچی، ١٣٨٤.

٤٥. طباطبایی یزدی محمد کاظم: عروة الوثقی، ج ٢، بیروت، موسسه الاعلمی، ١٤٠٩ هـ.ق.

٤٦. طوسي محمد بن حسن: الامالی، ج ٢، قم، دالثقافة، ١٤١٤ هـ.ق.

٤٧. طبرسي حسن بن فضل: مکارم الاخلاق، ج ٢، ج ١، مؤمنین، ١٣٨٧.

٤٨. طبرسي ابوعلی الفضل بن الحسن: جمع البیان، تحقيق هاشم رسوی محلاتی، فضل الله یزدی طباطبایی، ج ٢، ج ١٠، بیروت، دارالمعرفه، ١٤٠٨.

٤٩. عمید حسن: فرهنگ فارسي عميد، تهران، انتشارات اميرکبير، ١٣٦٩.

٥٠. عزيزي حميد: نشاط جسمی و روحی، چاپ دوم، قم، شیم گل نرگس، ١٣٨٤.

٥١. عزيزخاني محمد: تغذیه، چاپ ٢٩، تهران، فرانديش، ١٣٨٣.

٥٢. العروسي الحويزي علي بن جمعة: نور الثقلین، تحقيق هاشم رسوی محلاتی، ج ٥، قم، مطبعة العلمیه، بیتا.

٥٣. عاملی محمد بن حسن حر: پنجاه حدیث قدسی بر گرفته از جواهر السنیه، تهران، انتشارات صائب، ١٣٨٦.

٥٤. ... : وسائل الشیعه، ج ٢٤، ١٦، ١٥، ٨، بیروت، موسسه الأعمى للمطبوعات، ١٤٢٧.

٥٥. عباسنژاد محسن: قرآن و روانشناسی، مشهد، بنیاد پژوهشی قرآن، ١٣٨٤.

٥٦. ... : قرآن و طب، مشهد، مؤسسه انتشاراتی بنیاد پژوهشی قرآن حوزه و دانشگاه، ١٣٨٥.

٥٧. فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، جستاري در سلامت معنوی، تهران، انتشارات شريعت، ١٣٨٩.

۵۸. فاروقی محمد اقتدا حسین: گیاهان در قرآن، ترجمه احمد نهایی، مشهد، شرکت بهنشر، بیتا.
۵۹. القزوینی محدث بن یزید ماجه: سنن ابن ماجه، محقق: محمد فؤاد عبد الباقی، چ2، ج2، بیروت، دارالاحیاء التراث، ۱۳۹۵ هـ.
۶۰. قرشی، اصرائی (شرح مؤجز قرشی)، هند، مطبع منشی نول، بیتا.
۶۱. قمی، عباس: سفينة البحار، محمد باقر ساعدی، ج1، مشهد، ذار الأسوة، ۱۴۲۴.
۶۲. کریمی مهرداد: تغذیه اختصاصی و تهیه غذاهای رژیمی، جلد ۲، تهران، دانشکده علوم پزشکی، ۱۳۸۹.
۶۳. کلینی محمد بن یعقوب: اصول کافی، مترجم جواد مصطفوی، چ6، نجف، دارالصعب، دارالتعارف، ۱۴۰۱.
۶۴. محمد بن یعقوب بن کلینی: فروع کافی، چاپ ۵، جلد ۶، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۴.
۶۵. کرد افشاری غلامرضا: تغذیه در طب ایرانی اسلامی، حوریه محمدی کناری، سعید اسماعیلی، چاپ ۱۲، تهران، نسل نیکان، ۱۳۸۷.
۶۶. کوپایه‌ئیها فاطمه: تغذیه در خانواده، چاپ سوم، تهران، دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۶.
۶۷. گیلانی محمد کاظم: حفظ الصحه ناصری، چاپ دوم، تهران، انتشارات طب سنتی ایران، ۱۳۹۰.
۶۸. اللخmi الطبرانی سلیمان بن احمد: معجم کبیر، محقق، حمیدی بن عبدالجید السلفی، چ2، ج5، بیروت، دارالاحیاء التراث العربي، ۱۴۰۴.
۶۹. اللخmi الطبرانی سلیمان بن احمد: معجم الأوسط، چ6، قاهره، دارالحرمين، ۱۴۱۵ هـ.
۷۰. لاهیجی عبدالرزاق: سرمایه‌ی ایان، ترجمه صادق لاریجانی، قم، انتشارات الزهراء، ۱۳۶۲.
۷۱. لک آبادی محمد: چهره‌ی جان، قم، هنارس، ۱۳۹۰.
۷۲. مؤمنی علی: کمال انسان و انسان کامل، قم، انتشارات آیت اشرف، ۱۳۸۷.
۷۳. الموسوی البجنوردی محمد بن حسن آقابزرگ: الفقیه، چ4، قم، الهادی، ۱۳۷۷.
۷۴. مجلسی محمد باقر: بحار الانوار، ج2، ۶۶، ۶۲، ۷۱، بیروت، الوفاء، ۱۴۰۳.
۷۵. ... : حلیة المتقین، تهران، نشر پیکان، ۱۳۸۷.
۷۶. مکارم شیرازی ناصر: تفسیر نمونه، ج23، ۲۶، ۱۵، ۶، ۱، تهران، دارالکتب الاسلامی، ۱۳۸۶.
۷۷. ... : اخلاق در قرآن، چاپ دوم، جلد اول، قم، انتشارات نسل جوان، ۱۳۷۹.

٧٨. مفید، محمد بن النعمان: ارشاد، ج ۲، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸.
٧٩. مهدوی کنی محمد رضا: نقطه های آغاز در اخلاق عملی، چاپ هشتم، قم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸.
٨٠. مطهری مرتضی: فلسفه ای اخلاق، چاپ ۳۱، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۸۷.
٨١. مرکز بررسی و تحقیقات عقیدتی سیاسی: آداب معاشرت، بیجا، اداره آموزش های عقیدتی سیاسی، ۱۳۷۶.
٨٢. نیشاپوری، محمد بن حسن ابن الفتال: روضه الوعظین، ج ۲، قم، تعریف رضی، بیتا.
٨٣. نجفی هادی: موسوعه احادیث اهل بیت، ج ۸، بیروت، دارالاحیاء التراث العربي، ۱۴۲۳ق.
٨٤. نوری محمد: بهداشت در قرآن، مشهد، انتشارات واقفی، ۱۳۸۴.
٨٥. نورانی مصطفی: طب اسلامی، قم، مکتب اهل بیت، ۱۳۷۶.
٨٦. نوری طبرسی حسین: مستدرک الوسائل، ج ۱۶، قم، موسسه آل بیت، ۱۳۲۰.
٨٧. نجیب محمد، حسین: الشفاء في الغذاء في طب النبي (ص) والائمه (ع)، بیروت، دارالمرتضی، ۱۴۲۵.
٨٨. نراقی مهدی: علم اخلاق اسلامی، جلد اول، تهران، انتشارات حکمت، ۱۳۷۷.
٨٩. ناصری محسن: طب سنتی ایران، (همکاری: حسین رضاییزاده، رسول چوپانی، مجید انوشیروانی)، چاپ پنجم، تهران، انتشارات طب سنتی ایران، ۱۳۹۱.
٩٠. هاوزرگیلورد: رمز و راز تندرسی، مهدی نراقی، چاپ هفتم، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۶.
٩١. هندو ابوالفرج علی بن الحسین: مفتاح الطب و منهاج الطلاب، تهران، موسسه مطالعات اسلامی، ۱۳۶۸.
٩٢. الهندي علاء الدين علي المتقي ابن حسام الدين: کنز العمال، ج ۱۶، بیروت، مکتب التراث الاسلامی، ۱۳۱۷.